

[Oluf Johansen.]

sådan, at nyordningen, særlig den økonomiske side af den, nødvendigvis er omfattende retsvæsen, men større selvstændighed, større foretagsomhed og større virkeområder skal jo nok bringe et og andet med sig, der kræver retsopgør.

Bortset herfra må det også siges, at ligesom forholdene på de andre områder er foreldede, utidssvarende, således er her et område, der må bringes på højde med tiden. Man undres over, at der findes to retssystemer, et for de danske deroppe og et for den grønlandske befolkning. Målet må være at indføre et fælles retssystem for alle i Grønland bosatte og med en retspleje, der må anses for betryggende, byggende på almindeligt anerkendte retsplejeprincipper og egnet til at gælde for alle i Grønland bosatte uden dog at tilsidesætte hensynet til de særlige grønlandske forhold. Selvom forslaget er bygget op med forbilledet i de danske retsplejeprincipper — og disse har man nu 30 års erfaring for —, er der alligevel adskillige særlige forhold i Grønland, som det har været nødvendigt at tage hensyn til. Alene den omstændighed, at retsplejen i vidt omfang vil komme til at bygge på usagkyndige institutioner, der uden vejledning næppe vil være i stand til at opfylde forudsætningerne, rejser et særligt grønlandsk problem. Det vil være nødvendigt, at der tages hensyn til de vanskeligheder, der opstår ved de store afstande, de vanskelige kommunikationsforhold, og hertil kommer, at den grønlandske befolkning i mindre grad end den danske vil være i stand til i retssager selv at varetage sine interesser. Der bliver så mange afvigelser fra den danske retspleje, at den grønlandske retspleje vil få sit særlige særpræg.

Det kan ikke skjules, at hele ordningen vil komme til at koste mange penge, og vil man gennemføre den fornødne retspleje, kan man ikke se bort fra den økonomiske side af sagen. I bemærkningerne til forslaget nævnes, at man ikke på nuværende tidspunkt finder fornødent grundlag for at indføre adgang til fri proces; forudsætningerne er ikke tilstede, siges der. Det vil formentlig være rigtigst, at dette og andre af det omfattende lovforslags bestemmelser bliver drøftet i det udvalg,

der nu bliver nedsat. Forslaget bygger formentlig på de forhold, der i dag er rådende i Grønland, men med gennemførelsen af nyordningen vil man vel om en lille menneskealder eller måske før stå overfor andre forhold, så at ændringer i retsplejen kan være nødvendige, og så må denne lovgivning tages op til fornyet bedømmelse. Et lands retspleje må svare til de kray, enhver tid stiller til det.

Jeg skal ikke ved denne lejlighed gå i enkeltheder, det bliver der anlening til i udvalget, men jeg skal til slut på mit partis vegne anbefale denne lovgivning til gennemførelse. Jeg opfatter den som et skridt på den grønlandske befolknings vej frem mod den frie rejsning, hvortil Danmark allerede gennem den i fjor gennemførte lovgivning har rakt den sin broderhånd.

Chr. Nielsen: I bemærkningerne til lovforslaget har jeg hæftet mig ved, at statsministeriet motiverer lovforslaget med, at man anser tiden for inde til at søge gennemført et nyt retssystem af hensyn til, at man antager, at den grønlandske befolkning har nået et sådant udviklingstrin, at det gamle system ikke længere forslår. Dette kan kun opfattes, som om man mener, at den hidtidige kolonipolitik langsomt har udviklet befolkningen til et sådant stade, at den højere civilisationsgoder nu kan modtages. Dette er jeg nu ikke sikker på er rigtig. Danmarks kolonipolitik i Grønland er i hvert fald indtil for få år siden gået ud på, at man bevidst holdt befolkningen tilbage i den tidligere kulturtilstand; om nogen udvikling i den forbindelse kan man vel næppe tale, medmindre man da vil betegne det som en udvikling, at en småtskåren og bureaukratisk administration tvang befolkningens levefod og helbredstilstand ned i den rene elendighed, hvor al kultur degenererer og dør ud.

Af hensyn til befolkningens udvikling kunne de foranstaltninger, man nu vil gennemføre, for den sags skyld være gennemført for mange, mange år siden, men nu er det altså meningen, at man vil erstatte den nationale kultur og en primitiv økonomi, begge dele undermineret af fattigdom og udbytning, med den vesteuropæiske kapitalismes tvivlsomme goder.